

Protokoll fört vid enskild föredragning

Regeringskansliet

Enheten för rättsliga och internationella frågor, Rk1a

Beslutande

Vicelanråd

Harry Jansson

Föredragande

Jurist

Camilla Hägglund-Palmqvist

Justerat

Omedelbart

Nr 42

Inrikesministeriets begäran om yttrande
för beredning av statsrådets redogörelse
om underrättelselagstiftningen.

ÅLR 2021/1676

137 Rk1a

Landskapsregeringen beslöt avge yttrande enligt **bilaga**.

Hänvisning
SMDno-2020-980

Inrikesministeriet

Kontaktperson
Camilla Hägglund-Palmqvist

kirjaamo@intermin.fi

Ärende

Begäran om yttrande (skriftligt hörande) för beredning av statsrådets redogörelse om underrättelselagstiftningen

Ålands landskapsregering har beretts tillfälle att inkomma med ett yttrande för beredning av statsrådets redogörelse om underrättelselagstiftningen.

Den 1 juni 2019 trädde ny lagstiftning gällande civil underrättelseinhämtning i kraft i Finland. Det centrala målet med lagstiftningen var att förbättra den nationella säkerhetsmiljön. Enligt regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marins regering säkerställs att den nya underrättelselagstiftningen tillämpas effektivt och på behörigt sätt. Riksdagen har i sitt svar i anslutning till lagstiftningen om civil underrättelseinhämtning begärt att regeringen under 2021 lämnar en heltäckande och detaljerad redogörelse för hur lagstiftningen om civil underrättelse fungerar, hur effektiv den är och om några förändringar i lagstiftningen behövs. För beredningen av statsrådets redogörelse begär inrikesministeriet in synpunkter på hur underrättelselagstiftningen fungerar.

Enligt 18 § 6 p. självstyrelselagen har Åland behörighet bland annat gällande allmän ordning och säkerhet medan riket enligt 27 § 22 och 23 pp. har lagstiftningsbehörighet bland annat gällande straffrätt och förundersökning samt hemliga tvångsmedel. Detta innebär att den åländska polisen arbetar utgående från en delad behörighet. Vissa delar av polisens förvaltningsområde utgår således från rikslagstiftning och andra från åländsk lagstiftning.

Enligt 32 § självstyrelselagen kan uppgifter som hör till riksförvaltningen för viss tid eller tills vidare överföras på en landskapsmyndighet eller uppgifter som hör till landskapsförvaltningen genom en överenskommelseförordning överföras på en riksmyndighet.

För att Ålands polismyndighet ska kunna utföra uppgifter som annars skulle höra till rikets polis har dessa uppgifter överförts till polisen genom överenskommelseförordningen om polisförvaltningen i landskapet Åland (FFS 1177/2009). Enligt 3 § överenskommelseförordningen ankommer den högsta tillsynen över landskapets polisväsende Ålands landskapsregering och Statens ämbetsverk på Åland. Denna övervakningsrätt har dock bedömts vara av en mer generell karaktär. Inom rikets behörighetsområden, vilka innefattar bland annat förundersökning och tvångsmedel samt verksamhet som kan inkräkta på de mänskliga fri- och rättigheterna svarar inrikesministeriet/polisstyrelsen för laglighetsövervakningen. I den mån Ålands polismyndighet utför uppgifter inom civil underrättelseinhämtning sker rapportering således till rikets myndigheter.

Landskapsregeringen har ingenting att anföra gällande den civila underrättelseinhämtningen då den inte faller inom landskapets lagstiftnings – och förvaltningsbehörighet.

Vicelantråd

Harry Jansson

Jurist

Camilla Hägglund-Palmqvist